

Maria van der Steen

**Twistgesprekken van een
huisvrouw met God**

Uitgeverij De Bonte Was

© copyright Uitgeverij De Bonte Was, Amsterdam, 1975

Maria van der Steen, Twistgesprekken van een huisvrouw met God. De Bonte Was, 1975

pappa-dear

zijn ogen
zijn tanden
zijn mond: een tuin van welbehagen
pappa-dear

haar ogen
werden ál fletser
ál trager
tot zij op zekere dag doodmoe
als 'n aangeschoten vogel
in willoze glijvlucht
tot onder de aarde gleed

mijn pappa hilde
mijn pappa-dier

kraambed

één keer per jaar
waren ze mooi
de grauwe vrouwen
uit mijn buurt
dan droegen zij
een jak met kant
en lelietjes der dalen

één keer per jaar
lagen ze veilig in hun bed te pronk
en glimlachten als God
naar 't mangeweld
dat zeer timide bezig was
met luiers en
met koffiemalen

die kleine satisfaktie
duurde echter
maar een aantal dagen
soms maar een enkel uur
dat is mij altijd bijgebleven

en dáár begon wellicht al
mijn verrafeld leven
mijn angst
mijn haat
mijn ledig avontuur

seksboetiekklant

hij maait (wat is hij sterk)
met zijn armpjes
'n gat in de lucht
op weg naar de bus en zijn werk

zijn gang is popelend
straks zal hij met kameraden praten
niet over Chili
maar over de hete kont van zijn vrouw
en de nieuwe kunstjes die hij bedacht
vannacht

intussen draait thuis de was
en zij denkt: godallemachtig
wat een kruis is het huwelijk
hoelang is levenslang?
wanneer zal het nou eens
afgelopen met hem zijn, ik kots ervan
want hij gedraagt zich steeds minder als een man
steeds meer als een zwijn

en hij praat niet eens met mij
over Chili

heilig huwelijk

vader zat
aan het hoofd
van de tafel

vader kreeg
het grootste stuk vlees
de meeste eieren
de zachtste stoel
de beste plaats in bed
en van zijn biechtvader
een niet te versmaden opdracht

vader ging dan ook
elke nacht over
tot de orde van de dag

weigeren was er voor moeder
niet bij
zij kotste praktisch
heel haar leven
en perste aan één stuk
kinderen uit haar lijf

aan alles wat stijf was
kreeg zij een gruwelijke hekel
zelfs aan zijn zondagse boord

hoeveel keer
heeft zij dat stuk verdriet
in haar dromen vermoord?

en nog
hebben we de meerderheid
in de Kamer niet

panklare deeg

panklare deeg
zijn wij geworden
en niets anders
dan panklare deeg
hebben wij nu nog
in de melk te brokkelen

gaat deze assimilatie
niet wat ver?
en is het nu nog wel de tijd
voor zoveel horige hoerige onnozelheid

wat het is niet waar
dat we zijn
die we zijn:
matten
om poten
op af te vegen

"troost"

als zij dodelijk bedroefd is
om het verlies van
een moeder
een kind
'n huisdier
of weet ik wat men al verliezen kan
(ik had nooit veel)
is de flinkheid van de man
het tegendeel van troost

hij wil
zichzelf bewijzen en verwekt
weer groter pijn
groter vervreemding
grotere verlatenheid

hij mag niet huilen
van de maatschappij
bij al zijn wonde, schrammen en builen
hij mag het wel
van mij

Maria van der Steen, Twistgesprekken van een huisvrouw met God. De Bonte Was, 1975

bejaardenflat

wie heeft daarginds
dat grijs gordijn
dat van de hemel reikt
vraagt achttien hoog
en in beton gevangen
een kleine opgeprikte vlinder

"ik"
zegt de aannemer-architect
dat lever ik
er altijd
gratis bij

gescheiden vrouw

niet dat je het
zo slecht hebt nu
je hebt te eten
ook zonder plicht in bed

veel kleren
hoeft niet meer

wel steekt je nek
nog altijd in een lus
en iedereen probeert (hoe leutig)
aan het touw te trekken

je kan voor iedereen verrekken
dus zo gezellig is het niet
en dan verdriet?
niet laten blijken
men noemt het zijken

fabrieksmeisje

jagen
om gejaagd te worden
weg van hier

klamme leegte
in je opgedofte
donder

altijd
op de eerste trap
van onder

waar moet ik mij
aan vastklampen in deze tijd
van grof geschut

nu ook de laatste schoonheid
naar de bliksem gaat
en ik alleen besta
uit dat wat op de schutting staat

liefde zei je?
laat me niet huilen jongen
'n brandglas is geen zon

bruid

hij wilde snel
zijn hoge hoed nog op
zijn schoenen aan
via een gleufje in zijn broek
zichzelf bij haar bevredigen
maar dat verdomde zij
en daarom noemde hij
haar abnormaal

nu, na zeven jaren couch en kramp
en lullen bij de psychiater
staat zij alleen
maar vindt dat niet zo'n ramp

joker

liefje, had iemand wél
wat jij
zo razend zocht
maar waar je
diep teleurgesteld
van verder trok als je het vond,
je wensen steeds verlegend
steeds verhogend?

hoeveel harten
heb je achteloos gewond
en hoeveel jaren
van je leven
werd je zo
door eigen zweep gedreven
richting Waterloo?

huil nou maar niet
je bent een zielige meneer
maar juist daarom
kan zij misschien weer
van je houden

konditioneel

alles moet clean zijn
en mijn schrijftafel
een beetje boenwasachtig ruiken
dat is de omweg
die ik dagelijks
langs de slavenmarkten maak
bord voor mijn kop
met duizend uitroeptekens: PIJN

en niet aanwezig
moet zij aanwezig zijn
die wél in mij gelooft
en licht en adem
brandend houdt

want kloven in je handen
waarmee je vechten moest om brood
vatenwassen in hoeretenten voor je kind
is dan misschien geen schande

vermoeidheid en een lege maag
slaan wel elk begin
van inspiratie in je dood

schemering

dit is het moeilijkste concert
waar ik mij ooit doorheen moest spelen
de zalen zijn al leeg
de lampen uit
en uit mijn instrument
komt amper nog geluid

maar omdat je eenmaal
in een meinacht hebt gezegd
dat je dit van mij verwachtte
moet ik doorgaan zolang ik adem haal

alleen, mag het nu niet
op wat kleiner schaal
en eigen kracht?

want ik noem je mijn verloren geliefde
maar hoe noem jij
mij?

ontknoping

o God wat leef ik
hoog in 't noorden
en wat een wonder
dat u mij niet vindt
in hagel, regen, wind
vlagen waarin ik weet
dat ik nog iemand moet vermoorden

die iemand kwam ik tegen
in het Prado in Madrid
ik vroeg: ben jij degene die ik zoek?
en zij zei: ja, schrijf fat maar in je boek
en neem meteen
die dertig slaaptabletten
je bent het sinds je vader al van plan

en God is immers ook een man?

Maria van der Steen, Twistgesprekken van een huisvrouw met God. De Bonte Was, 1975

underdog

ik ben
het droef verhaal
de hond
die iedereen
de handen likt
die maar een beetje
vriendelijk voor hem is

ach lieve mensen toch
maar ik pis wel
tegen elke paal

scheiding

tot nu toe stond jouw beeld
rechttop in mij gebeiteld
maar binnen in mij
is een happening aan de gang
'n tragische verkleedpartij
'n waarheidskarnaval

de maskers vliegen
overall in 't rond
en jij ligt daar
naast mij
verbrijzeld op de grond

brief aan mijn uitgever

er kwam geen zon
door het matglazen dak
van de fabriek van gewapend beton
nauwelijks licht

er kwam geen muziek
uit de twijnmachines
zoals ik altijd probeerde te denken
alleen maar een angstaanjagend gegrom

er kwam geen goed woord
ooit over de lippen van de onderbaas
tenzij hij zijn handen tussen je benen mocht leggen
en ik was twaalf jaar

maar er is meer,
veel meer
daarom meneer schrijf ik
misschien niet zo ludiek
als u en ik en de mensen
aan uw kassa zouden wensen

Maria van der Steen, Twistgesprekken van een huisvrouw met God. De Bonte Was, 1975

huwelijk

leegte en gemis
die de hoofdschotel
van bijna elke maaltijd is

vrouw zoekt vrouw
in man
haar leven lang

wanneer mijn kleinzoon
groot zal zijn, Heer,
behoed hem
voor prestatiedrang

Philomeentje

vanover het graf
vuurt hij nog
zijn kommando's op haar af

zodat zij is
die zij werd:
'n schaduw van zichzelf

Philomeentje!
de toeverlaat uit mijn jeugd
het meisje met het mooie lijf
de kleine ronde borsten
de blauwe ogen
het helblond haar

o, hoe vervloek ik hem
o, hoe betreur ik haar

het misverstand

vijf en twintig jaar geleden
vroeg ik je om een boterham
nu, vijf en twintig jaar na datum
kom je hem mij brengen

intussen heb ik al gegeten en gedronken
en echt geen honger meer

je kunt geleden leed
niet ongestraft nutteloos maken, liefje
dat is een gruwelijk misverstand

en alles heeft z'n eigen tijd
ook spijt

beeld

je beeld
is langzaamaan in mij verbleekt
alsof het wekelijks
in All gewassen werd

de nachten zijn vergaan
in bange dromen

je zieke kind
is omgekomen
lieve moeder
in zestien jaar
in zeventien fabrieken

en als ik jou dat (zeer onredelijk)
soms, in een zwak moment
een ogenblik verwijt
heb ik uren
dagen
maanden
jaren
spijt

twistgesprekken van een huisvrouw met God 1

soms zijn het maar kleinigheden
neem nou bijvoorbeeld deze koekepan
weken
lag ik er
voor krom
en, als ik het zo zeggen mag
nóg vreet ik
elke dag emaille
met mijn kind

zij kwam
van Vroom en Dreesmann, Heer
en dit doet nog
het meeste zeer:
die noemen zich uw vriendjes

nou, wat zegt u daar nou van?
"het stimuleert de omzet?"
ja! wat stom
daar dacht ik nog niet aan

maar vindt u goed
dat ik voortaan
maar naar een rooie ga?

twistgesprekken van een huisvrouw met God 2

Heer ik weet
dat ik er niets van
heb begrepen
maar het altijd aanwezige hangijzer
was ook zo heet

ik bleef maar vragen
naar het waarom der dingen
dat was dom, Heer,
er is geen waarom

geloven is meer van leven geloof ik
dan seks
liefde dan eeuwigheid

maar waarom nou zo mannelijk, Heer
of maakten mannen u tot man?
dat was nogal aanmatigend dunkt me
en voor veel vrouwen niet aanvaardbaar
ook niet voor mij

want een man heeft indertijd
mét mijn rug
mijn hart kapotgeslagen
sinds vreet en vreet en vreet ik tederheid
en bent u een vrouw

twistgesprekken van een huisvrouw met God 3

Heer, knip vandaag nog
alle franje van m'n kraag
en ekskuses als het rijmt
't is niet als grap bedoeld

als ik nog maar
kon geboren worden
uit dat andere ik
maar nee, dat schijnt onmogelijk
wij blijven elkaar trouw
naar de pijnbank leiden
tot de dood erop volgt
vrees ik

zij zegt
dat u niet bestaat
ik zeg van wel
maar mijn woorden
zinken
als een baksteen

is het waar
dat u niet in een stal geboren bent
maar onder het gironummer
van de K.R.O.?

dat zou ik dan wel
een rotstreek
van u vinden
lieve God

tenzij

tenzij ze zijn moeder wordt
houdt geen vrouw
het levenslang vol
in bed

tenzij ze zijn moeder wordt
groeit de druppel moordlust en haat
in de paringsdaad aan
tot een grondeloze zee

het maakt haar bang
het maakt haar koud
en weerzin
is een wapen
tot zelfbehoud

je bent een brief

je bent een brief
uit een brievenboek, liefje
maar met het stempel
van de N.V.S.H.

blijf ik daarom
zo eenzaam en breekt
wat ontbreekt mij zo op?

seks-puur
schrijft de necrologie
van het verlangen
in het dagboek van de vrouw

maar dat stond
waarschijnlijk niet
in haar gebruiksaanwijzing
die je kocht
bij de N.V.S.H

pappa-dear	2
kraambed	3
seksboetiekklant	4
heilig huwelijk	5
panklare deeg	6
"troost"	7
bejaardenflat	8
gescheiden vrouw	9
fabrieksmeisje	10
bruid	11
joker	12
konditioneel	13
schemering	14
ontknoping	15
underdog	16
scheiding	17
brief aan mijn uitgever	18
huwelijk	19
Philomeentje	20
het misverstand	21
beeld	22
twistgesprekken van een huisvrouw met God 1	23
twistgesprekken 2	24
twistgesprekken 3	25
tenzij	26
je bent een brief	27